

OCENA PROLIFERACIJSKEGA INDEKSA Ki-67 V CITOLOŠKIH VZORCIH NODALNIH B-CELIČNIH LIMFOMOV

Veronika Kloboves Prevodnik, Simona Miceska, Mojca Založnik, Simon Buček, Nataša Nolde, Mojca Gjidera, Ulrika Klopčič, Zorica Čekič, Živa Pohar Marinšek, Gorana Gašljevič

Onkološki inštitut Ljubljana, Ljubljana, Slovenija

Proliferacijski indeks (PI) Ki-67 je sestavni del diagnostike nodalnih B-celičnih limfomov (nBCL) vendar njegovo določanje v citoloških vzorcih ni standardizirano. Namen raziskave je bil vzpostaviti metodo za določanje PI Ki-67 v citoloških preparatih, ki bo omogočila zanesljivo razlikovanje med med indolentnimi in agresivnimi nBCL.

V raziskavo smo vključili bolnike z nBCL (N=86), pri katerih je bila za postavitev diagnoze najprej narejena aspiracijska biopsija s tanko iglo in nato še ekscizijska biopsija. Iz biopsijskih vzorcev smo pripravili celično suspenzijo za dvojno imunocitokemično (ICK) barvanje CD3/Ki-67 in pretočno-citometrično določanje števila limfomskih celic. PI Ki-67 smo ocenili s svetlobnim mikroskopom na citospinih z dvojnim ICK barvanjem CD3/Ki-67 in sicer kvantitativno s štetjem celic ter semikvantitativno z oceno deleža Ki-67 pozitivnih limfomskih celic. Semikvantitativno smo ocenili tudi delež Ki-67 pozitivnih limfomskih celic v histoloških vzorcih. Za vsako metodo smo določili mejne vrednosti PI Ki-67 za razlikovanje med agresivnimi in indolentnimi limfomi.

Pokazali smo močno korelacijo med štetjem limfomskih celic s svetlobnim mikroskopom in določanjem števila limfomskih celic s pretočno-citometrično metodo (interklasni koeficient korelacije, IKK = 0,78), kar potrjuje zanesljivost rezultatov štetja celic. Prav tako smo ugotovili močno korelacijo med PI Ki-67, ki smo ga določili na citoloških in histoloških preparatih (IKK > 0,80). Na podlagi histopatološke preiskave smo 55 primerov razvrstili med indolentne in 31 med agresivne nBCL. Določili smo mejne vrednosti PI Ki-67, ki v citologiji (28,5% za kvantitativno in 27,5% za semikvantitativno metodo) in histologiji (35,5%) z visoko občutljivostjo ($\geq 96,5\%$) in specifičnostjo ($\geq 94,5\%$) omogočajo razlikovanje med agresivnimi in indolentnimi nBCL.

Določanje Ki-67 PI v citoloških preparatih z dvojnim ICK barvanjem CD3/Ki-67 omogoča zanesljivo razlikovanje med indolentnimi in agresivnimi nBCL tako s kvantitativno kot semikvantitativno metodo.